

ČERVENÁ STŘEDA

25. listopadu 2020

Mezinárodní připomínka lidí
pronásledovaných pro víru

Čtyři otázky ke smyslu Červené středy

Mohlo by se na první pohled zdát, že zasazovat se za svobodu víry a vyznání je něco vzdáleného, co se nás dnes a tady bezprostředně nedotýká. Není tomu ale tak, z řady důvodů je to otázka i pro nás bezprostředně relevantní. Pojďme se podívat na čtyři otázky, které se v této souvislosti často vyskytují:

1) Jaký smysl má zastávat se pronásledovaných lidí na druhém konci světa?

Už v Písmu čteme, že trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním celé tělo. Sami můžeme žít v relativní náboženské svobodě, ale mnozí pamatujeme dobu ještě nedávno minulou, kdy tomu tak nebylo. Máme tedy morální povinnost postavit se za ty, kterým je tato základní lidská svoboda upírána. Pomoc a solidarita zvenčí je pro ty, kteří trpí útlakem, velkou morální vzpruhou. A člověk, který si je vědom, že se ví o jeho situaci a že za něj někdo pozvedá hlas, má větší odvalu se postavit sám na odpor proti pronásledování a současně mu to dodává sílu žít v situaci, v níž se nachází.

2) Proč je právo na svobodu vyznání základním lidským právem?

Lidská práva a jejich obrana jsou jedním z fundamentů naší společnosti. Ochrana lidských práv je zakotvena v mnoha dokumentech, především v Listině práv a svobod, která je součástí našich právních řádů. Z historické zkušenosti víme, že lidská práva – a mezi nimi často jako jedno z prvních právo na svobodu vyznání – bývají trnem v oku různých diktatur a totalitních režimů – představitelé totalitní moci si dělají právo na to být sami jakýmsi „bohy“, a rozhodovat i o myšlení a svědomí svých „poddaných“. Svoboda vyznávat svou víru a náboženství, tedy vztahovat se k tomu, co přesahuje tento svět, je úhelným kamenem všech ostatních svobod.

3) Jaké jsou židovsko-křesťanské kořeny lidských práv?

Dnešní systém lidských práv se zrodil z židovsko-křesťanské úcty k jednotlivci, jeho jedinečnosti a jeho svobodného svědomí. Humanismus tento koncept převzal, i když ho odtrhl od jeho původního zakotvení v teologické výpovědi o člověku jako obrazu Božím. Ochrana lidských práv ale přesto zůstává úkolem i pro člověka věřícího – dějiny spásy jsou v křesťanském i v židovském chápání Boží snahou lidskou svobodu, a tedy práva člověka, neobejít, ale vyvážit účinky lidských rozhodnutí svým milosrdenstvím. Jsou-li tedy lidská práva posvátná i pro Boha, jak by mohla nebýt posvátná pro člověka?

4) Jaký má západní systém hodnot „Achilovy paty“ a limity?

Protože platí základní pravidlo lidského soužití „moje právo končí tam, kde začíná právo druhého člověka“, může se stát, že je v některých případech právo člověka vyloženo tak extenzivně, že je tím právo druhého potlačováno. To vede k napětí a ke konfliktu. Stejně tak pokud koncept lidských práv odtrhneme od jeho náboženského základu – tedy od důstojnosti, kterou člověku dává ve stvoření Bůh – stane se měřítkem všeho pouze egoistický jednatel a jeho tužby. Proto je tak důležité držet se nejen litery lidských práv, ale především jejich hlubšího významu a ducha.

P. Stanislav Příbyl, CSsR, Česká biskupská konference

Petr Jan Vinš, Ekumenická rada církví v ČR

Tomáš Kraus, Federace židovských obcí v ČR

Pavel Svoboda, Institut pro křesťansko-demokratickou politiku

Více informací na www.cervenastreda.cz – www.facebook.com/cervenastreda

Akci koordinuje Česká biskupská konference společně s Ekumenickou radou církví v ČR a Federací židovských obcí v ČR ve spolupráci s křesťanskou organizací Aid to the Church in Need.